

Gucci kott ainult 100 eurot!?

On muutunud liigagi tavaliseks, et inimesed tellivad veebikaubamajadest võltsitud tooteid, mõtlemata, et tellijal lasub samuti kohustus veenduda, et tegemist ei ole võltsinguga. Lisaks tekitatakse selliste ostudega majanduslikku kahju nii kaubamärgi omanikule, kui ka riigile saamata jääva maksutululu näol. Samuti toetatakse kaudselt kuritegelikku tegevust, mis omakorda soodustab nõudlust võltsitud kaubamärkidega toodangu järele. Lisaks võivad mõned tooted olla kahjulikud ka tarbija tervisele nagu näiteks võltsitud ravimid, aga ohtlikuks võivad osutuda ka erinevad mürgisest plastikust pakendid või mänguasjad.

Odav hind ei kaalu üles kõiki riske

Ettevõtted tähistavad enda tooteid kaubamärkidega ja seda põhjusega. Kaubamärgid suurendavad tarbijate kindlustunnet ostu sooritamisel. Ettevõtte saab anda tarbijatele lubaduse toote kvaliteedi, seaduslikkuse, turvalisuse ja usaldusvääruse kohta tähistades enda tooted vastava kaubamärgiga. Kindlasti on võltstoodete oluliselt odavam hind üks peamisi põhjuseid, mis ahvatleb tarbijat ostma võltskaupu ning miks mõnikord isegi teadlikult eelistatakse võltskaupu. On muidugi juhtumeid, kus tarbija ei ole teadlik, et on tellinud võltskaupa, kuid toote uskumatult madal hind on esmane indikaator, mis peaks kahtlust äratama - ilmselgelt ei maksa originaal Gucci käekott või Rolex'i käekell 100 või 1000 eurot.

Võltsitud kauba hävitamine

Eestis on intellektuaalomandi õiguste kaitsmise organiteks Politsei- ja Piirivalveamet ja Maksu- ja Tolliamet. Karistusseadustik reguleerib kaubamärgi õiguste rikkumise kohta käivaid süütegusid ja nende karistumäärasid vastavalt: kaubamärgiomaniku ainuõiguse rikkumise ja võltskaubaga kauplemise eest on ettenähtud rahaline karistus või kuni kolmeaastane vangistus ja juriidilise isiku puhul rahaline karistus. Isegi kui tellija on tellinud võltstoote ainult isiklikuks kasutamiseks, ega plaani võltskaubaga kaubelda, paneb ta siiski toime kaubamärgiomaniku ainuõiguse rikkumise, mis on karistatav.

Kui tellitud toode jõuab Eestisse ning äratub kahtlust, et tegemist võib olla võltsitud kaubaga siis Maksu- ja Tolliametil on õigus selline kaup tollis kinni pidada. Maksu- ja Tolliametil endal ei ole pädevust ega õigusi hinnata, kas toode rikub kaubamärgi omaniku õigusi või mitte ning seega paluvad nad vastavat infot kaubamärgi omanikult endalt. Kaubamärgi omanikule saadetakse muuhulgas info kinnipeetud kauba omaduste ja koguse kohta, kauba päritolu ja kauba saaja kohta. Lisaks on tavapäraselt kaasas ka pildid kaubast, et kaubamärgi omanikul oleks kiiresti võimalik tuvastada kas kaup on võltsitud.

Lisaks on kaubamärgi omanikul võimalik määrata endale esindaja, kellele Maksu- ja Tolliamet annab iga kord kauba kinnipidamisest teada. Kaubamärgi omanikul tuleb reeglina 10 tööpäeva jooksul teavitada, kas tegemist on võltsitud kaubaga ning kas ta soovib kauba hävitamist. Maksu- ja Tolliamet võib kauba hävitada üksnes siis, kui kaubamärgi omanik on andnud selleks selge nõusoleku.

Kaubamärgiomaniku õigus esitada nõue ainuõigust rikkunud isiku vastu

Kuivõrd Maksu- ja Tolliamet edastab kaubamärgi omaniku esindajale ka info kauba saaja kohta, siis tavapäraselt võtab kaubamärgi omaniku esindaja ühendust ka temaga. Kontakti eesmärk on teavitada tellijat, et kaup on intellektuaalomandi õigusi rikkuv ning kaubamärgi omanikul on õigus esitada kaubamärgi ebaseadusliku kasutaja vastu nõude hüvitise tasumiseks, mille suurus sõltub konkreetsest kaubast ja selle kogusest. Lisaks karistusõiguslikele sanktsioonidele, mida võib rakendada avalik võim, võib kaubamärgiomanik esitada kaubamärgiseaduse kohaselt hagi ainuõigust rikkunud isiku vastu: tahtlikult või hooletuse tõttu tekitatud varalise kahju, sealhulgas saamata jäänud tulu ning nõuda teose õigusvastase kasutamise tekitatud varalise ja mittevaralise kahju hüvitamist.

Seega enne veebiportaalist tellimist, on esmalt oluline veenduda, et tegemist ei oleks võltskaubaga, kuna see võib endaga kaasa tuua nõudeid tekitatud kahju hüvitamiseks. Kindlasti aitab tellitava toote päritolu hinnata toote hind. Seetõttu peaksid tellijad olema eriti tähelepanelikud veebikaubamajadest toodete tellimisega, kuivõrd tellitud kaup võib olla võltsitud ja sellele võivad järgneda seaduses ettenähtud sanktsioonid.

KAROLINA ULLMAN
VANDEADVOKAAT, PARTNER

(+372) 66 76 444

KAROLINA.ULLMAN@NJORDLAW.EE

TRIIN KAURSON
JURIST

(+372) 66 76 440

TRIIN.KAURSON@NJORDLAW.EE